

الله الرحمن الرحيم

دانشکده علوم پایه
گروه ریاضی
(گرایش محض)

طبقه بندی مترهای فینسلری تخت تصویری

از:

آمنه سمیعی پاقلعه

استاد راهنما:

دکتر اسماعیل عزیزپور

تهریه اسناد
دانشکده فنی
دانشگاه صنعتی شریف

شهریور ۱۳۸۸

ب

۱۴۱۵۹۰

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم

که نور وجودشان همواره روشنی و گرمای زندگی ام بوده است.

تقدیر و تشکر

حمد و سپاس خداوندی را که زبان از عنایت شکرش قاصر است و خرد در ژرفای معرفتش عاجز، او که آغاز و پایانی ندارد. پروردگار متعال را شاکرم که عنایت پیدا و پنهانش در تمام زندگی ام جریان داشته است. اکنون که با لطف او مرحله دیگری از تحصیلاتم را به پایان می رسانم برخود لازم می دانم تا مراتب سپاس و امتنان قلبی خویش را از اساتید علمی و اخلاقی، خانواده و دوستان خود خواستار باشم. نخست از پدر و مادرم که مشوق من هستند و شرایط و محیط را برایم فراهم کردند تا بتوانم این مسیر را با آرامش طی کنم و نیز دعای خیرشان همواره همراهم بوده سپاسگزارم و برایشان آرزوی سلامتی و کامیابی دارم.

برخود لازم می دانم از زحمات و تلاش های استاد راهنمایم جناب آقای دکتر اسماعیل عزیزپور تشکر و قدردانی نمایم، مسلما در طول انجام این پروژه، اگر پیشرفتی در کار شکل می گرفت بواسطه‌ی دلگرمی‌ها و راهنمایی‌های بی دریغ استاد بزرگوارم بود و در ادامه راه نیز هیچ گاه از همراهی و همگامی استاد ارجمندم بی نیاز نخواهم بود.

همچنین از نماینده تحصیلات تکمیلی آقای دکتر اسماعیل انصاری و داوران این پایان نامه آقایان دکتر داود احمدی دستجردی و دکتر بهزاد نجفی تشکر نمایم که با راهنمایی‌های خود مرا در تصویح این پایان نامه یاری نمودند.

فهرست مندرجات

چکیده فارسی	ج
چکیده انگلیسی	ح
مقدمه	۱
۱ تعریف ها و مفاهیم اولیه هندسه فینسلری	۳
۱.۱ ساختارهای فینسلری	۳
۲.۱ متریک ها از نوع (α, β)	۴
۲ متریک های فینسلری تخت تصویری	۷
۱.۲ مقدمه	۷
۲.۲ انحنای ریمان و E انحنای	۸
۳.۲ متریک های فینسلری تخت تصویری	۱۴
۱.۳.۲ انحنای متریک های فینسلری تخت تصویری	۱۵
	ث

۱۷	جواب های تحلیلی	۴.۲
۲۴	متريک های فينسلري تخت تصويری با انحنای پرچمی $K = -1$	۵.۲
۳۴	متريک های فينسلري تخت تصويری با انحنای پرچمی $K = 0$	۶.۲
۳۹	متريک های فينسلري تخت تصويری با انحنای پرچمی $K = 1$	۷.۲
۴۵	نمونه هایی از متريک های فينسلري تخت تصويری	۳
۴۵	مقدمه	۱.۳
۴۷	متريک ماتسوموتو	۲.۰.۳
۴۷	متريک ماتسوموتو	۱.۲.۳
۵۳	نقریب وابسته به متريک ماتسوموتو	۲.۲.۳
۵۹	متريک آرك تائزانت	۳.۰.۳
۶۵	انحنای متريک آرك تائزانت	۱.۳.۳
۶۹	متريک چندجمله‌ای	۲.۳.۳
۷۳	انحنای متريک چندجمله‌ای	۳.۳.۳
۷۷		نتیجه
۷۹		مراجع
۸۲		واژه نامه

چکیده

طبقه بندی مترهای فینسلری تخت تصویری
آمنه سمعی پاقلعه

متريک های فينسلری که ژئودزيک های آن ها روی يك زير مجموعه ای باز در R^n خطوط راست باشند، متريک های فينسلری تصویری نامیده می شوند. مشخص است که انحنای پرچمی هر متريک فينسلری تخت تصویری يك تابع اسکالر از بردار های مماسی است (اگر متريک ريمان باشد انحنای پرچمی ثابت است). در اين پايان نامه، مسائل روی طبقه بندی متريک های فينسلری تخت تصویری با انحناء ثابت مورد بحث قرار می گيرند. تقريب چنین متريک هایي توسط بسط تيلور آن ها بيان می گردد لذا مثال های زيادي در نظر گرفته شده، که به عنوان مدل هایي در هندسه فينسلری می توانند مورد استفاده قرار گيرند.

اگر $\sqrt{a_{ij}y^i y^j} = \alpha$ يك متريک ريمان و $b_i y^i = \beta$ يك $1-\epsilon$ فرمی باشد، نشان داده شده است که توابع $F = \frac{\alpha}{(\alpha - \beta)}$ (متريک ماتسوموتو) و $F = \alpha + \epsilon\beta + \beta \arctan(\beta/\alpha)$ تحت شرایطی متريک فينسلری تخت تصویری با انحناء ثابت می باشند.

واژه های کلیدی: متريک ريمان، متريک فينسلری، (α, β) -متريک، متريک های فينسلری تخت تصویری، انحنای پرچمی، متريک ماتسوموتو، متريک آرك تائزانت.

Abstract:

Classification of projectively flat Finsler metrics

Ameneh Samiei Paghaleh

Finsler metrics on an open subset in R^n with straight geodesics are said to be projective. It is known that the flag curvature of any projective Finsler metric is a scalar function of tangent vectors (the flag curvature must be a constant if it is Riemannian). In this paper, we discuss the classification problem on projective Finsler metrics of constant flag curvature. We express them by a Taylor expansion or an algebraic formula. Many examples constructed in this paper can be used as models in Finsler geometry.

If $\alpha = \sqrt{a_{ij}y^i y^j}$ is a Riemannian metric and $\beta = b_i y^i$ is a 1-form, it showed that under the conditions, the functions $F = \frac{\alpha^r}{(\alpha - \beta)}$ and $F = \alpha + \epsilon\beta + \beta \operatorname{arctg}(\beta/\alpha)$ are projectively flat Finsler metrics of constant flag curvature.

Keywords: Riemannian Metric, Finsler Metri, (α, β) -Metric, Projective Flat Finsler Metric , Flag Curvature , Matsumoto Metric , Arctangent Metric.

مقدمه

در اوایل قرن ۲۰ بروالد متريک‌های فينسلري تصويری از انحنای پرچمي ثابت بخصوص حالت انحنای پرچمي صفر را مورد مطالعه قرار داد ([۳] و [۲]). بروالد نشان داد که متريک هيلبرت روی دامنه‌های قویاً محدب در R^n دارای انحنای پرچمي $1 - K$ است. فانک همه‌ی متريک‌های فينسلري تصويری با انحنای پرچمي ثابت روی دامنه‌های محدب در R^3 را طبقه‌بندی کرد. بعد از آن فانک سعی کرد یکتاپي متريک‌های فينسلري تخت تصويری با $1 - K$ روی S^2 را نشان دهد ([۹] و [۱۰]). در ۱۹۹۵ برایانت نشان داد که دقیقاً یک خانواده ۲ پارامتری از متريک‌های فينسلري تخت تصويری روی S^2 با $1 - K$ وجود دارد ([۶] و [۷]). او همچنان نشان داد که چطور متريک‌های فينسلري تصويری موضعی با انحنای پرچمي ثابت ۱ یعنی $1 - K$ را بسازد و نشان داد که فقط متريک‌های فينسلري معکوس پذير با $1 - K$ روی S^2 متريک ريمان استاندارد می‌باشند.

مسئله‌ی چهارم هيلبرت در حالت هموار معادل با مشخص نمودن متريک‌های فينسلري روی یک زيرمجموعه‌ی باز در R^n است که ژئودزيک‌های آنها خطوط مستقيم باشند. چنین متريک‌هایی، متريک‌های فينسلري تصويری ناميده می‌شوند. در اين پايان نامه به دسته‌بندی مسائل روی متريک‌های فينسلري تخت تصويری با انحناه ثابت می‌پردازيم.

اکنون به شرح مختصری از مطالعه پایان نامه می‌پردازيم:

فصل اول: در اين فصل به بيان تعريف متريک فينسلري و متريک ريمان و (α, β) – متريک می‌پردازيم که در فصل‌های بعدی مورد نياز می‌باشند.

فصل دوم: در اين فصل ابتدا به بيان تعريف الصاق ، الصاق بروالد، اسپری، انحنای پرچمي و E – انحناه می‌پردازيم سپس متريک‌های فينسلري تخت تصويری را با بسط تيلور يا فرمول‌های جبری بيان نموده و مثال‌های زيادي که به عنوان نمونه‌هایي در هندسه‌ی فينسلري می‌تواند مورد استفاده قرار گيرند را می‌سازيم.

فصل سوم: در اين فصل با استفاده از تعريف (α, β) – متريک به بيان شرایطی می‌پردازيم که متريک ماتسوموتو و تقریب وابسته به آن و متريک آرك تائزانت و چند جمله‌ای تحت آن شرایط به طور موضعی تخت تصويری می‌شوند و همچنین انحنای پرچمي متريک آرك تائزانت و چند جمله‌ای

را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

این پایان نامه از مقالات زیر برگرفته شده است:

1-Zhongmin Shen , Projectively flat Finsler metrics of constant flag curvature. Trans. Amer. Math. Soc. 355 (2003), no. 4, 1713–1728.

2-Li Benling , Projectively flat Matsumoto metric and its approximation. Acta Math. Sci. Ser. B Engl. Ed. 27 (2007), no. 4, 781–789.

3-YU Yao-yong , Projectively flat arctangent Finsler metric, Yu / J Zhejiang Univ Science A 2006 7(12):2097-2103.

فصل ۱

تعريف ها و مفاهيم أوليه هندسي فييسلري

۱.۱ ساختارهای فييسلري

فرض کنید M یک منيفلد هموار n -بعدی و برای هر $x \in M$ ، $T_x M := \bigcup_{x \in M} T_x M$ کلاف مماس روی M با تابع تصوير طبیعی $\pi : TM \rightarrow M$ باشد. هر عضواز TM بصورت (x, y) میباشد که در آن M و $x \in M$ و $y \in T_x M$ است. همچنین فرض کنید $\{^0\}$ $TM \setminus ^0 = TM - \{^0\}$ باشد،

۱.۱.۱ تعريف (ساختار فييسلري). یک ساختار فييسلري روی M یک تابع $F : TM \rightarrow [^0, \infty)$ با خواص زيراست:

(۱) روی $TM \setminus ^0$ هموار C^∞ باشد،

(۲) به ازاي هر $\lambda > 0$ ، $F(x, \lambda y) = \lambda F(x, y)$ ،

(۳) ماترييس $n \times n$

$$(g_{ij}) := ([\frac{1}{2} F^r]_{y^i y^j})$$

در هر نقطه از $TM \setminus ^0$ مثبت معين باشد [۴].

فصل ۱. تعریف ها و مفاهیم اولیه‌ی هندسه‌ی فینسلری

ملاحظه. در بعضی حالات $F(x, -y) = F(x, y)$ در شرط F صدق می‌کند. در این حالت

$.F(x, \lambda y) = |\lambda|F(x, y)$, یعنی برای هر $\lambda \in \mathbb{R}^n$ فرض کنید $(x^1, \dots, x^n) = (x^i) : U \rightarrow \mathbb{R}^n$ یک دستگاه مختصات موضعی روی یک زیرمجموعه‌ی باز $M \subset U$ باشد. در این حالت برای $i = 1, \dots, n$ $\frac{\partial}{\partial x^i}$ و $\{dx^i\}$ به ترتیب پایه‌های $T_x M$ را $T_x^* M$ می‌باشند. اگر (x^1, \dots, x^n) یک دستگاه مختصات موضعی باشد $(x^1, \dots, x^n, y^1, \dots, y^n)$ را نمایش مختصات موضعی روی $\pi^{-1}(U)$ در نظر می‌گیریم. بنابراین برای هر $y \in T_x M$ داریم

$$y = y^i \frac{\partial}{\partial x^i}.$$

از نمادهای $\dots, F_{x^i}, F_{x^i x^j}, \dots, F_{y^i}, F_{y^i y^j}, \dots$ برای مشتقان جزئی استفاده می‌کنیم.

۲.۱.۱ تعریف (منیفلد ریمانی). فرض کنید M یک منیفلد n -بعدی هموار باشد. یک متریک ریمانی هموار g روی M یک خانواده‌ی $\{g_x\}_{x \in M}$ از ضربهای داخلی روی فضای $T_x M$ است بطوریکه توابع $(\frac{\partial}{\partial x^i}, \frac{\partial}{\partial x^j}) := g_{ij}(x)$ هموار باشند. چون هر g_x یک ضرب داخلی است، ماتریس (g_{ij}) در هر $x \in M$ مثبت معین است. می‌توانیم بنویسیم

$$g = g_{ij}(x) dx^i \otimes dx^j.$$

این متریک g یک ساختار فینسلری متقارن F روی TM بوسیله‌ی رابطه‌ی زیر تعریف می‌کند

$$F(x, y) := \sqrt{g_x(y, y)}.$$

بنابراین هر منیفلد ریمانی (M, g) یک منیفلد فینسلری است [۲۱].

۲.۱ متریک از نوع (α, β)

۱.۲.۱ تعریف متریک (α, β) . متریک به صورت $s = \frac{\beta}{\alpha} F = \alpha \phi(s)$ بیان می‌شود به طوریکه $\alpha = \sqrt{a_{ij} y^i y^j}$ یک متریک ریمان و $\beta = b_i y^i$ یک C^∞ تابع مثبت روی بازه‌ی باز (b_-, b_+) است، که در رابطه‌ی

$$\phi(s) - s\phi'(s) + (b_-^2 - s^2)\phi''(s) > 0, \quad |s| \leq b < b_+.$$

صدق می‌کند [۸].

۲.۱. متریک از نوع (α, β)

لم ۱.۱. یک (α, β) -متریک، یک متریک فینسلری است اگر و فقط اگر برای هر $x \in M$

$$\cdot [\lambda] \|\beta_x\|_\alpha < b.$$

فصل ۲

متريک های فينسلري تخت تصويری

۱.۲ مقدمه

مسئله‌ی چهارم هيلبرت معادل با مشخص نمودن رفتار توابع فاصله روی يك زيرمجموعه‌ی باز در R^n می‌باشد که در آن خطوط مستقيم کوتاهترین مسیر هستند [۱۳]. توابع فاصله‌ای که بوسيله‌ی متريک‌هاي فينسلري القاء می‌شوند به عنوان يك جواب هموار مورد توجه قرار دارند. مسئله‌ی هيلبرت در حالت هموار بررسی متريک‌هاي فينسلري روی يك زيرمجموعه‌ی باز در R^n است که ژئودزيک‌هاي آنها خطوط مستقيم باشند چنان متريک‌هاي فينسلري، متريک‌هاي فينسلري تصويری ناميده می‌شوند.

در هندسه‌ی فينسلري انحنای پرچمي $K(p, y)$ مانند انحنای مقطعي در هندسه‌ی ريماني است. مشخص است هر متريک فينسلري تصويری از انحنای اسکالار است يعني $K(p, y) = K(y)$ ، انحنای پرچمي يكتابع اسکالاري از بردار مماسی y است.

در اوائل قرن ۲۰ بروالد متريک‌هاي فينسلري تصويری از انحنای پرچمي ثابت بخصوص حالت انحنای پرچمي صفر را مورد مطالعه قرار داد ([۳] و [۲]). بروالد نشان داد که متريک هيلبرت روی دامنه‌های قویاً محدب در R^n انحنای پرچمي $K = -1$ دارد. فانک همه‌ی متريک‌هاي فينسلري تصويری با انحنای پرچمي ثابت روی دامنه‌های محدب در R^2 را طبقه‌بندي کرد. بعد از آن فانک سعی کرد يكتائي متريک‌هاي فينسلري تخت تصويری با $K = 1$ روی S^2 را نشان دهد [۹] و

فصل ۲. متریک های فینسلری تخت تصویری

[۱۰]. با شرایط اضافی اونشان داد که متریک ریمانی استاندارد یک چنین متریکی است. در ۱۹۹۵ برایانت نشان داد که دقیقاً یک خانواده ۲ پارامتری از متریک‌های فینسلری تخت تصویری روی S^2 با $K = 1$ وجود دارد [۶] و [۷]. یک متریک فینسلری تخت تصویری $F(x, y)$ روی یک زیرمجموعه‌ی $U \subset R^n$ را در نظر بگیرید و فرض کنید:

$$P(x, y) := \frac{F_{x_k}(x, y)y^k}{\gamma F(x, y)},$$

و ژئودزیک‌های $(x^i(t))$ از متریک $C(t) = (x^i(t))$ بوسیله‌ی $\dot{x}^i = \frac{dx^i}{dt}$ توصیف می‌شوند لم (۲.۲) را ببینید. $P(x, y)$ را عامل تصویری $F(x, y)$ می‌نامند. در این فصل از پایان نامه یک رابطه‌ی کلی برای متریک‌های فینسلری تخت تصویری x -تحلیلی از انحنای پرچمی ثابت می‌دهیم. هدف این است که $F(x, y) = \phi(y)$ و $P(x, y) = \psi(y)$ را بحسب [۲۱] بیان کنیم. تعریف‌ها و قضایایی که از ذکر مرجع خودداری شده بر مبنای مرجع [۲۱] ارائه گردیده است.

۲.۲ انحنای ریمان و E -انحنا

تعریف ۱.۲ $F(x, y)$ را در $x = 0$ -تحلیلی گویند هر گاه، یک عدد کوچک $\epsilon > 0$ وجود داشته باشد چنانچه برای هر $y \neq 0$ بتواند به صورت یک سری توانی $\sum a_{i_1 \dots i_k}(y)x^{i_1} \dots x^{i_k}$ در $x = 0$ بیان شود. برای یک متریک فینسلری تصویری $F(x, y)$ در $x = 0$ عامل تصویری $P(x, y)$ نیز در $x = 0$ -تحلیلی است.

تعریف ۲.۲ یک نرم مینکوفسکی $\psi(y)$ روی فضای برداری V یک تابع C^∞ روی $\{0\} - V$ با خواص زیر است

$$(1) \quad \psi(0) = 0 \quad \text{و} \quad \psi(y) \geq 0 \quad \text{اگر و فقط اگر} \quad y = 0,$$

$$(2) \quad \psi(ty) = t\psi(y), \quad t \geq 0 \quad \text{یک تابع همگن مثبت از درجه یک است یعنی برای}$$

$$(3) \quad \psi(y) \text{ قویاً محدب است یعنی برای هر } y \neq 0 \quad \text{ماتریس } g_{ij}(y) := \frac{1}{2}[\psi^2]_{yy^i y^j} \text{ مثبت معین است}$$

یک متربک فینسلری F روی منیفلد M یک تابع C^∞ روی $\{^0\} - TM$ است چنانچه $F_p := F|_{T_p M}$ یک نرم مینکوفسکی روی $T_p M$ است. فرض کنید F یک متربک فینسلری روی منیفلد n بعدی M باشد برای هر بردار $^0 \neq y$ ، که $y \in T_p M$ یک ضرب داخلی g_y روی $T_p M$ به صورت زیر القاء می‌کند

$$g_y(U, V) = g_{ij}(x, y) U^i V^j = \frac{1}{4} [F^r]_{y^i y^j}(x, y) U^i V^j,$$

اینجا $x = (x^i)$ مختصات $y \in T_p M$ و (x^i, y^i) مختصات $(x, y) = (x^i, y^i)$ را نشان می‌دهد.

تعريف ۳.۲ فرض کنید M یک منیفلد باشد یک اسپری روی M یک میدان برداری G روی $TM - \{^0\}$ است که در مختصات موضعی (x^i, y^i) در TM ، به صورت زیر بیان می‌شود

$$G = y^i \frac{\partial}{\partial x^i} - 2G^i(x, y) \frac{\partial}{\partial y^i},$$

به طوریکه $G^i(y)$ توابع موضعی روی TM هستند و در رابطه‌ی $G^i(x, \lambda y) = \lambda^r G^i(x, y)$ به ازای هر $\lambda > 0$ صدق می‌کند. یک منیفلد با یک اسپری فضای اسپری نامیده می‌شود.

اگر \hat{c} یک منحنی انتگرال از G باشد، یعنی

$$\frac{d\hat{c}}{dt} = G_{\hat{c}},$$

بنابراین تابع تصویر $c = \pi o \hat{c}$ ، در رابطه زیر صدق می‌کند

$$\frac{d^r c^i}{dt^r} + 2G^i\left(\frac{dc^i}{dt}\right) = 0,$$

که $F(x, y) = \frac{1}{4} g^{il} \left[(F^r)_{x^k y^l} y^k - (F^r)_{x^l} \right]$ می‌باشد. G^i ضرایب اسپری $F(x, y)$ که را بتوان به یک اسپری G کاملاً منفی توسعه داد و یک اسپری G کاملاً مثبت توسعه داد و اسپری G کامل است اگر کاملاً مثبت و کاملاً منفی باشد [?].

تعريف ۴.۲ $F(x, y)$ کاملاً مثبت گفته می‌شود اگر اسپری نظیر آن کاملاً مثبت باشد. یک اسپری کاملاً مثبت است اگر هر ژئودزیک تعریف شده روی $[^0, a]$ را بتوان به یک ژئودزیک روی $(^0, +\infty)$ توسعه داد و یک اسپری G کاملاً منفی است اگر هر ژئودزیک تعریف شده روی $(-a, ^0)$ را بتوان به یک ژئودزیک روی $(-\infty, ^0)$ توسعه داد و اسپری G کامل است اگر کاملاً مثبت و کاملاً منفی باشد [?].

تعريف ۵.۲ یک الصاق ∇ روی منيبلد M ، یک خانواده از نگاشت‌ها $\nabla := \{\nabla^y : T_x M \times C^\infty(TM) \rightarrow T_x M, y \in T_x M - \{0\}, x \in M\}$ می‌باشد که دارای خواص زیر است

$$\nabla_u^y V = \lambda \nabla_u^y V \quad (1)$$

$$\nabla_u^y(fV) = u(f)V + f\nabla_u^y V \quad (2)$$

$$\nabla_u^y(U + V) = \nabla_u^y(U) + \nabla_u^y V \quad (3)$$

$$\nabla_{fu}^y(V) = f\nabla_u^y V \quad (4)$$

$$\nabla_{u+v}^y V = \nabla_u^y V + \nabla_v^y V \quad (5)$$

$$\nabla_U^Y V - \nabla_V^Y U = [U, V] \quad (6)$$

به طوريكه $0 < \lambda$ و $u, v \in T_x M$ و $Y, U, V \in C^\infty(TM)$.

فرض کنيد که ∇ یک الصاق روی منيبلد M باشد، در دستگاه مختصات موضعی (x^i, y^i) در TM ، مجموعه توابع موضعی Γ_{jk}^i روی TM به صورت زير تعريف می‌شوند $\Gamma_{jk}^i(y) \frac{\partial}{\partial x^j} \Big|_x = \nabla_{\frac{\partial}{\partial x^j}}^y \frac{\partial}{\partial x^k}$ ، $y \in T_x M$ همواره داريم $\Gamma_{jk}^i(y) = \Gamma_{kj}^i(y)$

بنابر تعريف تاب $V = V^i \frac{\partial}{\partial x^i}$ در اين حالت ∇ داراي تاب صفر است. برای هر $x \in M$ و $u = u^i \frac{\partial}{\partial x^i}$ به صورت زير بيان می‌شود

$$\nabla_u^y V = \{u(V^i)(x) + V^j(x)\Gamma_{jk}^i(y)u^k\} \frac{\partial}{\partial x^i} \Big|_x,$$

تعريف ۶.۲ هر گاه Γ_{jk}^i که $\nabla_{\frac{\partial}{\partial x^j}}^y \frac{\partial}{\partial x^k} = \Gamma_{ij}^k(y) \frac{\partial}{\partial x^i}$ توابع موضعی و ∇^y الصاق روی منيبلد M مستقل از $y \in TM - \{0\}$ باشد ∇ الصاق آفین نامide می‌شود [۲۱].

برای هر اسپری یک الصاق استاندارد وجود دارد. فرض کنید $G = y^i \frac{\partial}{\partial x^i} - 2G^i(y) \frac{\partial}{\partial y^i}$ یک اسپری بر منیفلد M باشد، نمادهای کریستوفل مربوط به G را به صورت زیر تعریف می‌کنیم

$$\Gamma_{jk}^i(y) := \frac{\partial^2 G^i}{\partial y^j \partial y^k},$$

که Γ_{jk}^i توابع موضعی روی $TM - \{0\}$ می‌باشند.

تعريف ۷.۲ برای هر $y \in TM - \{0\}$ نگاشت $\nabla^y : T_x M \times C^\infty(TM) \rightarrow T_x M$ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم

$$\nabla_u^y V := \{u(V^i)(x) + V^j(x)\Gamma_{jk}^i(y)u^k\} \frac{\partial}{\partial x^i}|_x,$$

که در آن $V = V^i \frac{\partial}{\partial x^i} \in C^\infty(TM)$ و $u = u^i \frac{\partial}{\partial x^i}|_x \in T_x M$

$\nabla = \{\nabla^y\}_{y \in TM - \{0\}}$ یک الصاق روی M می‌باشد که آن را الصاق بروالد مربوط به G می‌نامند . [۲۱]

الصاق بروالد همواره بدون تاب است، زیرا

$$\Gamma_{jk}^i(y) := \frac{\partial^2 G^i}{\partial y^j \partial y^k} = \frac{\partial^2 G^i}{\partial y^k \partial y^j} = \Gamma_{kj}^i(y),$$

تعريف ۸.۲ تاب $R_y : T_p M \rightarrow T_p M$ که

$$R_y(v) = R_k^i(y)v^k \frac{\partial}{\partial x^i}|_p, \quad v = v^k \frac{\partial}{\partial x^k}|_p,$$

را در نظر بگیرید. R_y یک نگاشت خطی روی فضای مماسی می‌باشد که در آن

$$R_k^i = 2 \frac{\partial G^i}{\partial x^k} - y^j \frac{\partial^2 G^i}{\partial x^j \partial y^k} + 2G^j \frac{\partial^2 G^i}{\partial y^j \partial y^k} - \frac{\partial G^i}{\partial y^j} \frac{\partial G^j}{\partial y^k}. \quad (1.2)$$

R_y تansور انحنای اسپری G نامیده می‌شود [۱].

اگر ∇ الصاق خطی وابسته به اسپری G باشد، نشان می‌دهیم که تساوی بالا برای ضرایب تansور انحنای برقرار است

$$R_{jkl}^i = R(\partial_k, \partial_l)\partial_i = \nabla_{\partial_k} \nabla_{\partial_l} \partial_i - \nabla_{\partial_l} \nabla_{\partial_k} \partial_i,$$

فصل ۲. متریک های فینسلری تخت تصویری

که در اینجا $t_i = \frac{\partial}{\partial x^i}$ و $q \longleftrightarrow t$ به معنی است که q به t و t به q تبدیل شود

$$\begin{aligned}\nabla_{\partial_t} \partial_i &= \Gamma_{li}^t \partial_t, \quad \nabla_{\partial_k} \nabla_{\partial_l} \partial_i = \chi(\Gamma_{li}^t) \frac{\partial}{\partial x^t} + \Gamma_{li}^t \nabla_{\partial_k} \partial_t \\ \nabla_{\partial_k} \nabla_{\partial_l} \partial_i &= \frac{\partial}{\partial x^k} (\Gamma_{li}^t) \frac{\partial}{\partial x^t} + \Gamma_{li}^t (\Gamma_{tk}^q) \frac{\partial}{\partial x^q}, \quad q \longleftrightarrow t \\ &= \frac{\Gamma_{li}^t}{\partial x^k} \frac{\partial}{\partial x^t} + \Gamma_{li}^q (\Gamma_{qk}^t) \frac{\partial}{\partial x^t} \\ &= \left(\frac{\Gamma_{li}^t}{\partial x^k} + \Gamma_{li}^q (\Gamma_{qk}^t) \right) \frac{\partial}{\partial x^t},\end{aligned}$$

و به همین ترتیب می‌توان نشان داد که

$$\begin{aligned}\nabla_{\partial_l} \nabla_{\partial_k} \partial_i &= \frac{\partial}{\partial x^l} \Gamma_{ik}^s \frac{\partial}{\partial x^s} + \Gamma_{ik}^s \nabla_{\partial_l} \partial_s \\ &= \left(\frac{\partial \Gamma_{ik}^s}{\partial x^l} + \Gamma_{ik}^u \Gamma_{ul}^t \right) \frac{\partial}{\partial x^t},\end{aligned}$$

در نتیجه

$$\begin{aligned}\nabla_{\partial_k} \nabla_{\partial_l} \partial_i - \nabla_{\partial_l} \nabla_{\partial_k} \partial_i &= \left(\frac{\partial \Gamma_{li}^t}{\partial x^k} + \Gamma_{li}^q \Gamma_{qk}^t - \frac{\partial \Gamma_{ik}^t}{\partial x^l} - \Gamma_{ik}^u (\Gamma_{ul}^t) \right) \frac{\partial}{\partial x^t} \\ &= \left(\frac{\partial \Gamma_{li}^t}{\partial x^k} - \frac{\partial \Gamma_{ik}^t}{\partial x^l} + \Gamma_{li}^q \Gamma_{qk}^t - \Gamma_{ik}^u \Gamma_{ul}^t \right) \frac{\partial}{\partial x^t} \\ &= \left(\frac{\partial \Gamma_{il}^j}{\partial x^k} - \frac{\partial \Gamma_{ik}^j}{\partial x^l} + \Gamma_{sk}^j \Gamma_{li}^s - \Gamma_{ls}^j \Gamma_{ik}^s \right) \frac{\partial}{\partial x^j}, \quad i \longleftrightarrow j \\ &= \left(\frac{\partial \Gamma_{jl}^i}{\partial x^k} - \frac{\partial \Gamma_{jk}^i}{\partial x^l} + \Gamma_{sk}^j \Gamma_{li}^s - \Gamma_{ls}^j \Gamma_{ik}^s \right) \frac{\partial}{\partial x^j}.\end{aligned}$$

تعریف ۹.۲ فرض کنیم $F(x, y)$ یک متریک فینسلری بر منیفلد n -بعدی M باشد تعریف می‌کیم

$$K(P, y) := \frac{g_y(u, R_y(u))}{g_y(y, y)g_y(u, u) - g_y(y, u)}, \quad (2.2)$$

$K(P, y)$ را انحنای پرچمی مربوط به پرچم (P, y) می‌نامند که در اینجا P مماس بر رویه مورد نظر

است. [۲۱]

لم ۱.۲ مستقل از انتخاب $y \in P$ می‌باشد به طوریکه $K(P, y)$

توضیح: وقتی $F(x, y)$ ریمان است: $K(P) = K(P, y)$ مستقل از $y \in P$ است و این دقیقاً همان انحنای برشی در هندسه‌ی ریمانی می‌باشد [۲۱].

تعريف ۱۰.۲ گوئیم $F(x, y)$ دارای احنای اسکالر $K(y)$ است هر گاه برای هر $x \in M$ و هر $y \in T_x M - \{0\}$ مستقل از تمام صفحات P شامل y باشد یعنی $K(P, y) = K(y)$ در آن $K : TM \rightarrow R$ هر گاه تابع اسکالر فوق تابع ثابت باشد گوئیم دارای احنای ثابت است به عبارتی $[21], K(P, y) = K(y) = \lambda$.

هر گاه $F(x, y)$ دارای احنای اسکالر باشد احنای ریمان آن در دستگاه مختصات موضعی به صورت زیر می‌باشد:

$$R^i_k = \lambda F^r \left\{ \delta^i_k - F^{-1} F_{y^k} y^i \right\},$$

چندین کمیت غیرریمانی در هندسه فینسلری وجود دارد، یکی از مهمترین کمیت‌های غیرریمانی احنای E است.

تعريف ۱۱.۲ تابع $E_y : T_p M \otimes T_p M \rightarrow R$ تعریف شده بوسیله‌ی

$$E_y := E_{jk}(y) u^j v^k, \quad E_{ij} := \frac{1}{2} \frac{\partial^r}{\partial y^i \partial y^j} \left[\frac{\partial G^m}{\partial y^m} \right] \quad (3.2)$$

به طوریکه، $v = v^j \frac{\partial}{\partial x^j}|_x$ و $u = u^i \frac{\partial}{\partial x^i}|_x$ احنای بروالد میانگین^۱ یا E -احناء نامیده می‌شود $. [21]$

احنای E با احنای پرچمی رابطه‌ی تنگاتنگ دارد. برای سطح‌های ۲-بعدی و بردار مخالف صفر $y \in T_p M$ دارای احنای پرچمی $E(P, y)$ به صورت زیر بیان می‌شود

$$E(P, y) := \frac{F^r(y) E_y(u, u)}{g_y(y, y) g_y(u, u) - g_y(y, u)}, \quad (4.2)$$

به طوریکه $[21] P = \text{span}\{y, u\}$.

می‌گوییم که تابع $F(x, y)$ دارای احنای پرچمی ثابت E است اگر برای هر پرچم (P, y)

$$E = (n+1)c,$$

رابطه‌ی قبل هم ارز است با:

متريک فانک روی دامنه‌های قویا محدب دارای $K = \frac{(n+1)}{4}$ و $E = \frac{(n+1)}{4}$ است، مثال (۵.۳) را بینید. منيفلد های فینسلری زیادی از احنای پرچمی ثابت و احنای E ثابت وجود دارند.

Mean Berwald Curvature^۱